

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávnených **1/ PhDr. J. D.**, bývajúceho v T., **2/ PharmDr. M. J.**, bývajúcej v T., proti povinnému **M. P.**, bývajúcemu v B., zastúpenému Centrom právnej pomoci, so sídlom v Bratislave Námestie slobody 12, **o vymoženie 1 194,98 €**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 3 Er 1029/2005, o dovolaní povinného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2007 sp.zn. 4 CoE 128/2006, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Oprávneným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I uznesením z 31. mája 2006 č.k. 3 Er 1029/2005-18 námietky povinného proti upovedomeniu o začatí exekúcie zamietol a povinnému uložil zaplatiť na účet Okresného súdu Bratislava I titulom náhrady súdneho poplatku za konanie súdu o námietkach proti exekúcii poplatok v sume 2 160,- Sk, a to do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia. Proti uvedenému uzneseniu podal povinný odvolanie v časti uloženia mu povinnosti zaplatiť súdny poplatok za konanie o námietkach proti exekúcii.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. apríla 2007 sp.zn. 4 CoE 128/2006 odvolanie povinného odmietol ako oneskorene podané (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Poukázal na § 47 ods. 2 O.s.p. (v znení účinnom do 15. októbra 2008 poznámka dovolacieho súdu). Uviedol, že dôkazné bremeno ohľadom preukázania skutočnosti, že sa adresát v mieste

doručovania v čase doručenia nezdržoval, spočíva na adresátovi, t.j. povinný musí spochybníť hodnovernosť údajov uvedených na doručení. Doručenie je verejnou listinou, ktorá pokiaľ nie je preukázaný opak, preukazuje pravdivosť toho, čo je na nej osvedčené a súd z údajov na nej uvedených vychádza. Mal za preukázané, že napadnuté uznesenie bolo povinnému po neúspešnom doručovaní dňa 8. júna 2006, opakovane doručované 9. júna 2006, keď zároveň bola splnená podmienka upovedomenia o uložení zásielky. Keďže vo veci nebolo zrejmé, či boli splnené podmienky v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p., odvolací súd povinného vyzval, aby súdu oznámil, či sa v čase doručovania uznesenia zdržiaval v mieste doručovania, a v prípade, že sa na danom mieste nezdržoval, aby uvedenú skutočnosť hodnoverným spôsobom preukázal. Povinný v odpovedi uviedol, že sa v dňoch doručovania napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa v mieste doručovania nezdržoval. Ako dôkaz predložil čestné prehlásenie M. Z. o tom, že sa v dňoch 8. júna a 9. júna 2006 stretol s povinným v Ostrave, keď sa na neho povinný obrátil ohľadom sprostredkovania zamestnania s ubytovaním. Uvedené čestné prehlásenie odvolací súd nepovažoval za dostatočný a hodnoverný dôkaz preukazujúci tvrdenie povinného, že sa v čase doručovania predmetného uznesenia v mieste doručenia nezdržoval. Za deň doručenia uznesenia preto považoval tretí deň od uloženia zásielky na pošte, t.j. 13. júna 2006, keď zákonom stanovená lehota na podanie odvolania tak začala povinnému plynúť 14. júna 2006 a posledný deň 15 dňovej odvolacej lehoty pripadol na 28. júna 2006. Povinný podal odvolanie osobne v podateľni súdu, ako to vyplýva z podacej pečiatky súdu prvého stupňa, 7. júla 2006, t.j. po uplynutí zákonom stanovenej lehoty.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadol povinný dovolaním. Uviedol, že v konaní mu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), keď mu bolo odňaté právo brániť sa pred súdom. Poukázal, že v prípade doručovanej písomnosti mal 18-dňovú a nie 3 dňovú odbernú lehotu. Vadu tejto povahy videl aj v nedostatočnom zistení skutkového stavu veci a v nesprávnom závere súdu pri posudzovaní dostatočnosti a hodnovernosti predložených dôkazov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), riadne zastúpený (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom

(§ 236 a nasl. O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie, ktoré v danom prípade smeruje proti uzneseniu, je v zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo ako oneskorene odmietnuté odvolanie smerujúce proti uzneseniu súdu prvého stupňa. Opravný prostriedok dovolateľa smeruje proti uzneseniu, ktoré nevykazuje znaky uznesení uvedených v ustanoveniach § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.; prípustnosť proti nemu smerujúceho dovolania z týchto ustanovení preto nemožno vyvodiť.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej len „§ 237 O.s.p.“). Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol

potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľ v dovolaní nenamietal a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Povinný v dovolaní sa namietal, že súdy mu odňali možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p, keď mu bolo odňaté právo brániť sa v konaní pred súdom. V dovolaní bližšie nešpecifikoval, čím mu súd odňal možnosť konať, keď skutočnosti uvádzané v dovolaní sa vzťahujú k základnému konaniu. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva. O odňatie možnosti konať pred súdom ide i v prípade, keď odvolací súd odmietne ako neprípustné odvolanie účastníka konania bez toho, aby boli splnené zákonné podmienky na takéto rozhodnutie.

Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté touto vadou. Odvolací súd napadnutým uznesením odmietol odvolanie, vychádzajúc zo zistenia, že povinný odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal až po uplynutí lehoty na jeho podanie. Tento záver odvolacieho súdu je správny.

Podľa § 47 ods. 2 O.s.p. (v znení účinnom do 15. októbra 2008) ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Podľa § 204 ods. 1 O.s.p. odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Odvolanie ako riadny opravný prostriedok je určený (slúži) účastníkovi k tomu, aby ním napadol zásadne každé rozhodnutie súdu prvého stupňa (až na stanovené výnimky), ktoré považuje za nesprávne, a tak tu možno hovoriť o univerzálnom procesnom úkone, ktorým sa účastník môže brániť proti výsledku postupu a konania súdu prvého stupňa.

Podľa citovaného ustanovenia § 204 ods. 1 O.s.p. pre splnenie včasnosti podania odvolania je potrebné, aby odvolanie bolo podané v lehote stanovenej zákonom. Lehota na podanie odvolania je pätnásťdňová a jej plynutie sa počíta od doručenia rozhodnutia. Do lehoty na podanie odvolania sa nezapočítava deň, kedy došlo k doručeniu rozhodnutia súdu prvého stupňa účastníkovi konania (§ 57 ods. 1 O.s.p.). Lehota na podanie odvolania je lehotou zákonnou a nie je možné ju predĺžiť ani skrátiť. Ide zároveň o lehotu procesnú, čo znamená, že stačí, ak je odvolanie posledný deň odvolacej lehoty podané na súde alebo sa odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (§ 57 ods. 3 O.s.p.). V prípade náhradného doručenia v zmysle citovaného ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p. ide o zákonnú konštrukciu právnej fikcie, že účinky doručenia písomnosti nastanú po uplynutí stanovenej lehoty (v trvaní troch dní) zo zákona aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia ako nástroj odmietnutia reality právom, je výnimočným nástrojom. Aby mohla právna fikcia splniť svoj účel (dosiahnutie právnej istoty), musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať.

V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že uznesenie súdu prvého stupňa bolo povinnému prvýkrát neúspešne doručované 8. júna 2006, kedy mu bolo zanechané oznámenie pošty o opakovanom doručovaní zásielky. Opakované doručenie zásielky bolo vykonané dňa 9. júna 2006, keď v ten istý deň bola zásielka uložená na pošte.

Odvolačí súd po zistení údajov o doručení odvolania povinného a údajov z doručky od zásielky s uznesením súdu prvého stupňa určenej povinnému, neuspokojil sa iba s týmito zisteniami, ale pred svojim rozhodnutím vykonal šetrenie, t.j. zisťoval dotazom na samotného povinného /a to aj s príslušným vysvetlením a poučením/, či v dňoch 8.-9. júna 2006 zdržiaval sa v mieste doručovania zásielky (č.l. 23-24 spisu). Keďže odpoveď povinného doložená aj čestným vyhlásením hodnoverným spôsobom nepreukázali, že by sa povinný v deň doručenia nezdržiaval v mieste doručenia, umožňovali odvolaciemu súdu uzavrieť, že predpoklady náhradného doručovania predmetnej zásielky určenej pre povinného boli splnené. V zmysle záveru odvolacieho súdu fikcia doručenia písomnosti potom nastala 13. júna 2006. Povinný ani v dovolaní nespochybnil, že sa v čase doručovania nezdržiaval v mieste doručovania, nepodal v tomto smere žiadne tvrdenie (a teda ani dôkaz).

Ak boli splnené predpoklady ustanovenia § 47 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku pre náhradné doručenie, následné fyzické doručenie rozhodnutia neovplyvňuje začiatok plynutia odvolacej lehoty.

S poukazom na uvedené skutočnosti to potom znamená, že lehota na včasné podanie odvolania podľa § 204 ods. 1 O.s.p. začala povinnému plynúť v závislosti od náhradného doručenia, ako to správne posúdil odvolací súd vrátane nadväzujúceho záveru o oneskorenosti odvolania. Keďže odvolanie bolo povinným podané po uplynutí odvolacej lehoty, v dôsledku čoho odvolací súd správne uznesením odmietol odvolanie ako oneskorené (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), týmto uznesením povinnému možnosť konať pred súdom nebola odňatá.

Dovolací súd poznamenáva, že skutočnosť, že zásielka nebola doručovaná súdnym doručovateľom, ale poštou, ktorá oznámila adresátovi (povinnému) nielen to, že si na pošte zásielku môže prevziať, ale aj dobu, dokedy tak môže urobiť /dokedy bude zásielka k dispozícii na pošte/, nemá vplyv na splnenie predpokladov náhradného doručenia zásielky s uznesením súdu prvého stupňa v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p. (v znení účinnom do 15. októbra 2008). Námitka dovolateľa o zavádzajúcej informácii o 18-dňovej lehote (po uplynutí ktorej

bude zásielka vrátená odosielateľovi) v oznámení je irelevantná. Uvedené upozornenie pošty totiž poskytuje adresátovi iba informáciu o dĺžke odbernej lehoty pre vyzdvihnutie zásielky na pošte a nemá vplyv na posúdenie otázky fikcie doručenia písomnosti podľa citovaného zákonného ustanovenia.

Z obsahu dovolania povinného je ďalej zrejmé, že povinný namietal aj správnosť skutkových zistení súdov a vyhodnocovania vykonaných dôkazov. Povinný zároveň namietal nesprávny právny záver odvolacieho súdu o nedostatočnosti a nedôveryhodnosti predložených dôkazov.

Neúplnosť skutkových zistení alebo nesprávnosť skutkových záverov sa v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu nepovažuje za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011). Pri skutkovom vyhodnocovaní svojich zistení zohľadňuje súd výsledky vykonaného dokazovania, ktoré hodnotí podľa zásad uvedených v § 132 O.s.p.; pokiaľ sa pri tom prípadne dopustí hodnotiacej nesprávnosti, nejde o spôsobilý dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. (porovnaj R 42/1993 a viď tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 5 Cdo 258/2007). Jeho neprípustnosť je daná charakterom dovolacieho konania, v ktorom sa dôkazy nevykonávajú (§ 243a ods. 2 O.s.p.), a tak ani neprislúcha

dovolaciemu súdu, aby prehodnocoval dôkazy vykonané súdmi nižších stupňov. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

Pokiaľ dovolateľ namietal, že napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania povinného nevyplýva z § 239 O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo vady vymenované v § 237 O.s.p., odmietol najvyšší súd dovolanie povinného ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešným oprávneným vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti povinnému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky im však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že im žiadne nevznikli a ani si ich neuplatňovali.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. februára 2016

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová